

2. Handleplaner i Koncernservice vedr. revisionsbemærkninger for regnskab 2009 (2010-92048)

Økonomiudvalget behandlede Deloitte's Direktionsnotat om regnskab 2009 den 24. august 2010. Økonomiudvalget ønskede i forlængelse af drøftelserne den 24. august 2010 at få forelagt handlingsplaner for de tre tværgående områder, som Deloitte fandt "ikke betryggende".

INDSTILLING OG Beslutning

Økonomiforvaltningen indstiller over for Økonomiudvalget,

1. at orienteringen om Koncernservices handleplaner for de tre tværgående områder fra Deloitte's Direktionsnotat tages til efterretning,
2. at Koncernservice udarbejder en fælles forretningsgang for hele kommunen på udvalgte dele af lønområdet, som indeholder kontrol af vederlag og løn til Borgerrepræsentationen, direktioner og ansatte med adgang til lønsystemet, procedurer for hjemtagelse af dagpengerefusion samt afstemning af KMD-lønsystem med KØR, samt
3. at forvaltningerne afsætter ressourcer til at sikre implementeringen af den fælles forretningsgang på lønområdet og for it-kontroller.

Problemstilling

Økonomiudvalget godkendte 24. august 2010 Økonomiforvaltningens kommentarer til og tiltag på baggrund af revisionsbemærkningerne i Deloitte's Direktionsnotat vedr. revision af Økonomiforvaltningens regnskab for 2009.

Økonomiudvalget ønskede i forlængelse af drøftelserne den 24. august 2010 at få forelagt handlingsplaner for de tre tværgående områder: lønområdet, omkostnings- og betalingssystemer samt generelle it-kontroller. Handlingsplanerne for de tre områder fremgår af tabel 1.

Koncernservice vil fremadrettet følge op på disse handleplaner til deres bestyrelse i forbindelse med den kvartalsvise ledelsesinformation.

Tabel 1: Koncernservices handlingsplaner for lønområdet, omkostnings- og betalingssystemer samt generelle it-kontroller.

Revisionsbemærkning	Status på Økonomiforvaltningens tiltag
Forretningsgange og interne kontroller på lønområdet	

<p>Der er konstateret en række svagheder i forretningsgangene på lønområdet, som primært skyldes manglende og/eller utilstrækkelig dokumentation for gennemførte kontroller.</p>	<p>I Intern Revisions rapport om revision af løn- og pensionsprocesser af den 21. april 2010 har Koncernservice opstillet en tids- og handlingsplan for opdatering af retningslinjerne på lønområdet i Økonomiforvaltningen inden 1. oktober 2010.</p> <p>Koncernservice fremsender den opdaterede interne forretningsgang til Intern revision senest den 21. oktober 2010 med henblik på, at Intern Revision godkender forretningsgangen inden 1. november 2010.</p> <p>Derudover vil Koncernservice inden 1. november 2010 have afklaret med KMD, om Koncernservice kan modtage uddatamateriale elektronisk fra KMD.</p>
<p>Vederlag og løn til Borgerrepræsentationen, Direktionen og ansatte med adgang til lønsystemet</p>	
<p>Der foretages ikke specifikke og dokumenterede interne kontroller til sikring af, at vederlag og løn til Borgerrepræsentationen, Direktionen og ansatte med adgang til lønsystemet er korrekt beregnet og udbetalt.</p>	<p>Det bemærkes, at alle regler er overholdt, idet der er udført almindelige kontroller for disse ansatte, men ikke særlige kontroller. I opdateringen af den interne forretningsgang indarbejdes interne kontrolprocedurer for Økonomiforvaltningen inden 1. november 2010. Koncernservice foretager kontrollen for Økonomiforvaltningen i 2010 samt løbende i 2011.</p> <p>Jf. indstillingens 2. at-punkt udarbejder Koncernservice en fælles forretningsgang for hele kommunen på lønområdet, som bl.a. indeholder et krav om, at forvaltningerne foretager kontrol af vederlag og løn til Borgerrepræsentationen, direktionerne og ansatte med adgang til lønsystemet. Forvaltningerne vil blive inddraget i det omfang, det er nødvendigt. Dette arbejde afsluttes ultimo november 2010. Den fælles forretningsgang forventes implementeret i forvaltningerne pr. 1.januar 2011, således at første dokumenterede kontrol foretages af hver enkelt forvaltning i januar 2011.</p>
<p>Dagpengerefusioner</p>	
<p>Proceduren for hjemtagelse af dagpengerefusioner fungerer ikke betryggende, idet refusionskrav ikke fremsendes rettidigt.</p>	<p>Proceduren for hjemtagelse af dagpengerefusion revideres i fbm. opdateringen af den interne forretningsgang i Koncernservice inden 1. november 2010.</p> <p>Efter at forretningsgangen er implementeret i Koncernservice, fremsendes forretningsgangen til Økonomiforvaltningen mhp. at drøfte med forvaltningerne, hvordan forretningsgangen skal tage højde for de lokale forhold i forvaltningerne, således at forretningsgangen jf. indstillingens 2. at-punkt kan implementeres som en fælles obligatorisk forretningsgang i kommunen. Den fælles forretningsgang er afsluttet inden 1. januar 2011. Forvaltningerne skal have implementeret forretningsgangen inden den 1. juli 2011.</p>
<p>Afstemning af KMD-lønsystemet med KØR</p>	

<p>Der er ikke foretaget en afstemning af løndriftskonti mellem KMD-lønsystemet og KØR.</p>	<p>For Økonomiforvaltningens regnskab 2010 har Koncernservice påbegyndt en dokumenteret afstemning af løndriftskonti mellem KMD-lønsystemet og KØR.</p> <p>For 2011 udarbejder Koncernservice jf. indstillingens 2. at-punkt en fælles forretningsgang for kommunen på lønområdet, hvor målet er at implementere en automatiseret afstemning mellem lønsystemet og KØR. Dette betyder, at der lukkes for manuelle posteringer på lønkonti i KØR.</p> <p>Det skal, inden lukningen kan iværksættes, dels undersøges, hvilke konsekvenser en lukning vil have for forvaltningernes økonomistyring, og dels undersøges, hvordan ændringerne kan implementeres i KØR samt hvilke omkostninger, der er forbundet med ændringen. Processen for denne analyse, herunder en tidsplan, er forelagt Økonomikredsen til orientering fredag den 1. oktober 2010. Forvaltningerne skal have implementeret den fælles forretningsgang inden den 1. juli 2011. Det vurderes, at der skal afsættes ressourcer i Koncernservice og forvaltningerne til at gennemføre arbejdet med at afstemme lønsystemet og KØR.</p>
<p>Betalingsystemer og processer i Koncernservice</p>	
<p>Der foretages ikke kontrol hos Koncernservice af, om det er de rette medarbejdere, der har signeret på bilagene.</p>	<p>Koncernservice har foretaget en løbende stikprøvekontrol i hele 2009. Derudover har Økonomiforvaltningen i 2009 som led i ledelsestilsynet gennemført en stikprøvemæssig bilagsgennemgang for regnskab 2008 for hele Økonomiforvaltningen. Økonomiforvaltningens bilagsgennemgang for regnskab 2009 afsluttes november 2010, hvorefter bilagsgennemgangen for 2010 påbegyndes. På den baggrund mener Økonomiforvaltningen ikke, at området er ”ikke betryggende”.</p> <p>Som led i implementeringen af workflow i forvaltningerne, herunder selvbetjeningsløsninger, vil der ske en lukning af forvaltningernes adgang til at bogføre direkte i kommunens økonomisystem. Det vil i regi af projekterne vedr. implementering af nye selvbetjeningsløsninger blive udarbejdet en plan for ibrugtagning af løsninger, herunder hvornår de skal være fuldt ud implementeret i forvaltningerne. Planen herfor foreligger den 1. januar 2011 og vil således indeholde en dato for lukning af den direkte bogføring i KØR.</p>
<p>Der er ikke etableret kontroller i KØR, der sikrer, at medarbejdere med bogføringsadgang ikke samtidig kan foretage udbetalinger til sig selv.</p>	<p>Det vurderes, at den nuværende systemopsætning samt forretningsgangene i forvaltningerne understøtter kommunens regler for håndtering af udbetalinger.</p> <p>Koncernservice har på et møde med forvaltningerne 7. september 2010 aftalt, at der udsendes en månedlig kontrolrapport til forvaltningerne over udbetalinger, hvor der er navnesammenfald mellem udbetalingsmodtager og registranten i KØR. Rapporten udsendes til Økonomibestillerne første gang i september 2010.</p> <p>Afsluttet.</p>

Kontrollen med brugeradgang til kreditorstamdata hos Koncernservice er ikke fuldstændig.	Koncernservice har siden efteråret 2009 gennemført løbende kontrol med brugernes adgang til kreditor stamdata i KØR. Afsluttet.
Koncernservice har ikke etableret formelle forretningsgange og dokumentation for udførelse af kontrol omkring opfølgning på udligning af åbne kreditnotaer for de forvaltninger, KS varetager denne opgave for.	Koncernservice har faste procedurer for opfølgning på kreditnotaer til de organisationer, som Koncernservice behandler kreditorfakturaer for. På den baggrund mener Økonomiforvaltningen ikke, at området er ”ikke betryggende”. Afsluttet.
Generelle it-kontroller	
Procedurer for backup og reetablering af systemer, der driftes af KS, er ikke dokumenteret i tilstrækkelig grad. Der mangler en formel procedure for periodisk test af sikkerhedskopier.	Der vil blive udarbejdet en backupstrategi inden 31. december 2010, der som minimum sikrer, at alle data kan genskabes 30 kalenderdage tilbage på dagsniveau, og fire måneder tilbage på månedsniveau. Procedure for test af restore på alle kategori 1 systemer (kritiske) vil blive udarbejdet og forelagt til godkendelse og accept inden 31. december 2010.
Den systemmæssigt opsatte passwordpolitik, den sikkerhedsmæssige logning og de tildelte administratoradgange i Windows lokalnetværk er på en række områder ikke betryggende.	I november/december 2010 implementerer Koncernservice revisionens anbefalinger til passwordpolitik. Logning i overensstemmelse med Windows security baseline vil blive implementeret inden 31. december 2010.
Der er ikke udarbejdet en it-risikoanalyse, som dækker de områder og aktiviteter, som Koncernservice varetager.	Et eksternt konsulentfirma udarbejder inden 31. december 2010 en business impact analyse. Derudover udarbejdes der inden 31. december 2010 en plan for gennemførelsen af it-risikoanalyser i forvaltningerne. Analyserne i forvaltningerne skal være gennemført inden 1. juli 2011. En forudsætning herfor er, at forvaltningerne er aktivt medvirkende i udarbejdelsen af risikoanalyserne.
Der er ikke udarbejdet en it-beredskabsplan for kommunen og for Koncernservice.	Koncernservice har delvist udarbejdet beredskab for egne it-systemer, som færdiggøres i efteråret 2010. Beredskabsplanen i kommunen bliver udbygget i takt med, at risikoanalysen bliver gennemført i forvaltningerne inden 1. juli 2011.

<p>Der er ikke udarbejdet en hensigtsmæssig politik for håndtering af logning af it-sikkerhedshændelser i de anvendte netværks- og infrastrukturkomponenter.</p>	<p>It-sikkerhed i Koncernservice udarbejder et regelsæt, som skal implementeres af den it-ansvarlige i de enkelte forvaltninger.</p> <p>I oktober 2010 drøfter Koncernservice med forvaltningerne, hvordan det dokumenteres, at kravene til passwords er implementeret på relevante platforme/systemer, og hvordan dokumentationen løbende vedligeholdes. Den fælles politik for logning af it-sikkerhedshændelser er afsluttet inden 31. december.2010. Det er derefter systemejernes ansvar i forvaltningerne at få implementeret denne politik i fht. de enkelte platforme/systemer.</p>
<p>Revisionen har ikke modtaget en revisionserklæring fra KMD for de KK-specifikke KMD-platforme, hvorfor sikkerheden i disse systemer ikke kan vurderes.</p>	<p>Koncernservice har afholdt møde med Deloitte medio september for at afklare, hvilke krav der skal stilles til erklæringen fra KMD. Koncernservice afventer en endelig tilbagemelding fra Deloitte herpå, hvorefter Koncernservice vil gå i dialog med KMD.</p>

Økonomi

Økonomiforvaltningen vurderer, at implementeringen af revisionens bemærkninger samt udarbejdelse af fælles forretningsgange vil betyde en forenkling af procedurerne i forvaltningerne.

Engangsudgifterne ved at udarbejde de fælles forretningsgange skønnes ifølge Koncernservice til at være 1,3-1,8 mio. kr., som finansieres af forvaltningerne. Dertil vil der være et ressourcebehov forbundet med implementeringen af den fælles forretningsgang på lønområdet og for it-kontroller i den enkelte forvaltning.

Da overgangen til workflow og selvbetjeningsløsningerne skaber forenklede procedurer i forvaltningerne, er det en forudsætning for indførelse af selvbetjeningsløsningerne, at det bliver dokumenteret billigere for forvaltningerne at anvende disse end de nuværende betalingssystemer.

Videre proces

Koncernservice vil fremadrettet følge op på handleplanerne til deres bestyrelse i forbindelse med den kvartalsvise ledelsesinformation. Handleplanerne vil endvidere blive forelagt Økonomiudvalget ved halvårsopfølgningen på Deloitte's revisionsbemærkninger til regnskab 2009.

Økonomiudvalget har modtaget Deloitte's revisionsberetning vedr. revision af regnskab 2009, og den samlede besvarelse for hele kommunen vil blive forelagt Økonomiudvalget den 2. november 2010.

Økonomiudvalget oversender udvalgenes besvarelser af Deloitte's revisionsberetning for 2009 vedr. årsregnskabet til Revisionsudvalget, som afgiver et udkast til betænkning om revision af årsregnskabet, som Borgerrepræsentationen behandler 16. december 2010.

bilag

